

Полученные результаты позволяют сделать вывод, что цитрусовые сады, в которых сорняки и обрезанные измельченные ветки вносятся между рядами, способны запастись в почве значительные количества углерода, способствуя тем самым снижению концентрации парниковых газов в атмосфере. Использование миндальной скорлупы для покрытия почвы позволяет избежать применения гербицида, что имеет очевидные экологические преимущества и, кроме того, позволяет увеличить запасы углерода в почве.

Это исследование финансировалось проектом Европейского Союза LIFE Vida for Citrus (LIFE18 CCA/ES/001109).

Список литературы

1. Duarte, A., Fernandes, J., Bernardes, J., & Miguel, G. (2016). Citrus as a component of the mediterranean diet. *Journal of Spatial and Organizational Dynamics*, IV(4), 289–304. <https://www.jsod-cieo.net/journal/index.php/jsod/article/view/78>
2. López, R., Burgos, P., Hermoso, J. M., Hormaza, J. I., & González-Fernández, J. J. (2014). Long term changes in soil properties and enzyme activities after almond shell mulching in avocado organic production. *Soil and Tillage Research*, 143, 155–163. <https://doi.org/10.1016/j.still.2014.06.004>
3. Schumacher, B. A. (2002). Methods for the determination of total organic carbon (TOC) in soils and sediments: ecological risk assessment support center. In *Academy of Management Journal* (Vol. 5, Issue 3). United States Environmental Protection Agency.
4. Varennes, A. de. (2003). *Produtividade dos solos e ambiente*. Escolar Editora.

УДК 631.8:633.34

Дудка А. А., Бруньов М. І., Сороколит Є. М., аспіранти*
Сумський національний аграрний університет
e-mail: angelinka.malinka72@gmail.com

ВПЛИВ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ СОЇ В УМОВАХ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

У сучасних умовах зміни клімату, не лише підвищився інтерес та зріс попит на сою, а й відбулися певні зміни зон придатних для вирощування сої: зменшилася частка посівів сої в зоні Степу, збільшилася – в Лісостепу та Поліссі, особливо в зонах, де вона раніше не культивувалася. Аналіз літературних джерел показав, що продуктивність рослин та врожайність сої насамперед залежать від правильного підбору сортів та раціонального вдобрення посіву. Таким чином підбір оптимального сортименту та групи стиглості сої, як і будь-якої іншої культури, є важливою передумовою реалізації потенційного врожаю та підвищення продуктивності рослин в умовах різних агрокліматичних зон.

Метою досліджень було визначення впливу сорту та вдобрення на

*Науковий керівник – Мельник А. В., д-р с.-г. наук, проф.

продуктивність рослин сої в умовах північно-східного Лісостепу України. Дослідження проводились в умовах навчально-науково-виробничого комплексу (ННВК) Сумського національного аграрного університету в 2019–2021 рр. За зволоженням 2019 та 2020 роки – сухі (ГТК=0,5–0,8). 2021 рік – нормальний (ГТК 1,2). Ґрунт дослідної ділянки – чорнозем типовий глибоко середньогумусовий крупнопилувато-середньосуглинковий на лесових породах.

Відомо, що показники індивідуальної продуктивності рослин сої впливають на біологічну врожайність культури і одними із таких показників є кількість плодів із однієї рослини. За фактором А «сорти» було встановлено, що в середньому найбільшу кількість бобів на одну рослину формував сорт Кіото – 22,75 шт. Середнім показником кількості бобів відзначився сорт Ліссабон, який в середньому формував 20,61 шт. бобів на 1 рослину. Найнижчий середній показник загальної кількості плодів має сорт Діадема Поділля – 19,53 шт. В середньому по досліді внесення добрив збільшувало кількість плодів на 6,55 шт. за рекомендовану та на 7,8 шт. за розрахункову норми порівнюючи з контролем.

За результатами проведених досліджень виявлено, що маса зерна з однієї рослини варіювала в межах 6,08–6,74 г; за середньої продуктивності по сортах сої – 6,37 г. Слід зазначити, що за досліджуваній період найсприятливішим для формування зерна сої був 2020 рік, де отримали найвищу продуктивність (6,74–7,16 г). За результатами досліджень в середньому за 2019–2021 рр. найвищу масу зерна з однієї рослини (індивідуальну продуктивність) зафіксовано на варіанті із розрахунковою нормою добрив: у сорту Ліссабон – 7,52 г; у сорту Кіото – 7,32 г; у сорту Діадема Поділля – 6,97 г.

УДК 636.933.2.082

Ержигитова П., магістрант*, **Жумагалиєва Г. М.,** PhD доктор
Казахский национальный аграрный исследовательский университет
e-mail: zhumagalieva.g@mail.ru

ОСОБЕННОСТИ МЯСНОЙ ПРОДУКТИВНОСТИ И ОЦЕНКА КАЧЕСТВА МЯСА МОЛОДНЯКА ОВЕЦ ЭДИЛЬБАЕВСКОЙ ПОРОДЫ

В последнее время обеспечение человека качественными продуктами питания является важной социально-экономической проблемой.

В разрезе проекта «Основы государственной политики в области здорового питания» населения республики на период до 2025 г. одними из первостепенных задач являются поддержка отечественного производителя, производства сырья и продуктов для здорового питания, разработки технологий выращивания животных и организации специализированных зон органического животноводства. Повышение мясной продуктивности овец должно основываться на глубоких исследованиях их биометрических свойств, определяющих формирование мясности. При этом наряду с видовыми, половозрастными признаками на мясную

* Научный руководитель – Жумагалиєва Г. М., асоц. проф.